

Juryrapport

Keetje Hodshon Prijs 2017 - Taalwetenschappen

Iedere vijf jaar wordt Keetje Hodshon prijs uitgereikt aan een onderzoeker in de taalwetenschappen die in die periode zijn/haar proefschrift heeft voltooid. Dit keer zijn 11 onderzoekers voorgedragen voor de prijs.

De driekoppige jury, bestaande uit Lisa Cheng, Olga Fischer en Piek Vossen, heeft zich over alle proefschriften gebogen en is zeer onder de indruk van de hoge kwaliteit van het onderzoek en de heldere manier van schrijven door de kandidaten. Dit heeft de keuze niet makkelijk gemaakt, ook vanwege het brede scala aan onderwerpen. De jury wil daarom benadrukken dat veel proefschriften *prijswaardig* zijn. Toch was de jury unaniem van mening dat er een proefschrift is dat extra meerwaarde heeft. Het proefschrift van **Jurriaan Witteman**, getiteld *Towards a Cognitive Neuroscience of Prosody Perception. And Its Modulation by Alexithymia* (Universiteit Leiden, december 2014), combineert excellent fundamenteel en grensoverschrijdend onderzoek met innovatieve en interdisciplinaire methodes.

Witteman onderzoekt de grenzen tussen de verwerking van akoestisch signaal, emotie en linguïstische boodschap in de hersenen. Waar eindigt de verwerking van het fysieke signaal en waar begint interpretatie? Zijn hier verschillende hersengebieden bij betrokken, en zo ja welke en hoe werken ze samen? De intonatie en klank, oftewel de prosodie, van taal kan direct emotie uitdrukken maar ook een vraag stellen of een andere betekenis overdragen. C'est le ton qui fait la musique, maar in hoeverre gebeurt die verwerking automatisch en in hoeverre is het een gecontroleerd en bewust proces? Emotie, en zeker dreiging en angst, zijn dwingend en wellicht evolutionair gespecialiseerd maar hoe zit dat met andere functies van taal, met muziek en bij mensen die moeite hebben met het herkennen van emoties? In een helder verslag, wordt stap voor stap evidentie verzameld aan de hand van diverse innovatieve methodes voor de verschillende voorgestelde modellen uit de literatuur om uiteindelijk tot concrete conclusies te komen: een bilateraal netwerk (bestaande uit specifieke subgebieden in de hersenen) dat in drie stappen akoestische signalen emotioneel en linguïstisch verwerkt. Beide hersenhelften zijn betrokken maar de rechterhelft is belangrijker bij de vroege primaire en automatische verwerking van de akoestische en emotionele eigenschappen. Automatische geldt wel voor de emotie 'dreiging' maar niet voor muziek. Al met al stijgt dit proefschrift boven het gemiddelde uit door originaliteit, systematiek, methodologie en fundamentele aanpak, en dat alles in heldere taal en opzet. De systematische en gedegen aanpak van Witteman is zeer overtuigend, waarbij hij het niet schuwt om grotere vragen te stellen (muziek en natuurlijke selectie) en verder te kijken (mensen met emotionele disorders).

Prof. dr. L.L.S. (Lisa) Cheng, hoogleraar taalwetenschap Universiteit Leiden

Prof. dr. O.C.M. (Olga) Fischer, hoogleraar taalkunde van de Germaanse talen, i.h.b. Engelse taalkunde Universiteit van Amsterdam

Prof. dr. P.T.J.M. (Piek) Vossen, hoogleraar computationele lexicologie Vrije Universiteit, founder/president Global Wordnet Association

De juryvergadering vond plaats op 23 maart 2017 en werd voorgezeten door Jkvr. mr. P. van Lennep, bestuurslid KHMW. Daarnaast waren ter vergadering aanwezig Prof. mr. A. Soeteman (wetenschappelijk secretaris) en Drs. S. van Manen (secretaris).